

lic. d) Ljudska veselica. 9. Ob 22. uri odhod gostov s posebnim vlakom.

Pri slavnosti sodelujejo Orli in Orlice ter železničarska godba iz Maribora.

Za posebni vlak je poslani prijave vsaj do 30. t. m. mariborskemu Orlu. Za udeležence je na vseh progah južne železnice dovoljena polovična cena za vozne listke v St. Iljin nazaj. Izkaznice se dobijo za 1 K (znesek se naj pošlje v znamkah) pri „Mariborskem Orlu, Cirilova tiskarna.“ Naročila na te izkaznice je poslani takoj ali pa vsaj do 2. septembra na naslov „Mariborski Orel.“

Na ta veliki praznik obmejnih Slovencev, ki so največ trpeli v narodnem boju, vse dobromisleče Slovenice in Slovenke, posebno razna društva, prijateljski vabimo!

Slavnostni odbor.

Tedenske novlce.

Bogoskrunstvo Sokolov. Višek svoje brezverske — ne! premilo — bogokletne kulture so pokazali Sokoli na Moti pri Ljutomeru. Popivali so po sokolski navadi v gostilni znanega sokolskega staroste Joška Rajha. Ko so se napili, so sneli križ s stene, ga postavili v kot in ga začeli obmetavati s kruhom. Pri opekarni v Borecch so peli borejski Sokoli mašo, oblečeni v mašniško obleko. Teden dni pozneje pa so tolkli ravnosti Sokolici po križu, ki stoji ob cesti v Malih Križevcih ter vpili: „Dol s tem vragom!“ Kmeti starši krog Ljutomera, iz teh žalostno resničnih vzgledov lahko sami vidite, v kaj pretvarja Sokol našo slovensko mladino. Vzgaja nam ne samo pijance, pretepače, iztivalce, ampak bogokletnike, ki se drznejo psovati in skruniti vsacemu Jugoslovancu najsvetejše znamenje — sv. križ!

Starši! Liberalni učitelji hočejo Vaše otroke skupno peljati na sokolsko prireditev v Mariboru. Ne dajte otrok iz rok!

Presegajo nas, namreč Sokoli Orle — pa samo pri pijaci in pri plesu. Tako pripovedujejo ljudje, ki so videli sokolsko „telovadbo“ v Braslovcah. Telovadba, ako tak nastop sploh zasluži ime telovadbe, je trajala eno uro, veselica in ples pa do jutranje zore. Savinčani, ki so se v tako velikem številu udeležili zadnjega orlovskega tabora v Braslovcah, se za ta sokolski nastop niso veliko zmenili. Pokazali so, da stojijo odločno v orlovskih vrstah!

Pijanec — zastopnik Sokola. Ko se je ustanovil v Rečici na Paki nov orlovski odsek, je začel nek pijanec, ki je trdil, da je Sokol, protestirati proti ustanovitvi Orla. Cestitamo Sokolu, da ima tako krasnega zastopnika-pijanca in divjaka.

Posledice svobodnega izvoza. Naši lažidemokratje v parlamentu so z odločnostjo, ki sicer ni njihova lastnost, vstrajali pri zahtevi po prostem izvozu žita iz naše države. Njihovi zahtevi se je moralo ugoditi, sicer bi v parlamentu še tedne in mesece ne prišlo do rednega dela. Sedaj se pa že kažejo prvi sadovi svobodnega izvoza. Iz Sabca in Podrinja prihajajo ogorčene pritožbe kmetijskega ljudstva, da tamkaj plačujejo agenti izvoznikarjem pšenico po 60 dinarjev za 100 kilogramov, a izvoznikarji bodo isto blago prodajali po 240 dinarjev in še dražje. Ker so kmetje sedaj v denarni stiski, morajo vkljub nizki ceni ni poprodati svoje pridelke, da si nabavijo najnujnejših potrebščin. Na spomlad bodo pa morali za drag denar nazaj kupovati svojo pšenico gotovo za petkrat višjo ceno. Tako skrbijo naši lažidemokratje za kmeti in revnejše sloje prebivalstva. Pri prihodnjih volitvah pa pokažite demokratom, samostojnejšem, liberalcem, komunistom in drugi slabi sodrgi — vrata!

Samostojni proti samoupravi. Pred nekaj tedni je bilo v Belgradu zborovanje nekaterih liberalnih kmetijskih organizacij v naši državi. Čast svojega občiska sta tem demokratičnim kmetom tudi skazala gg. Mermolja in Drofenik. Med demokrati vlada povsodi centralistični duh, ki je nasproten vsaki pokrajinski samoupravi ter hoče vso moč osredotočiti v Belgradu. Tega duha je bilo tudi prenapolnjeno demokratično zborovanje liberalnih kmetov. In tudi naši samostojniki so pokazali, da ne stojijo na svojih, marveč na liberalnih nogah. V njih imenu je namreč Drofenik močno zatulil v centralistični rog ter obdolžil našo ljubljansko vlado, da dela separatistično politiko, to je, da hoče s svojo politiko Slovenijo ločiti od skupne države. Dokaz, da imajo Samostojni isti program kot demokrati in da z istimi lažmi delujejo proti nam kot liberalci. Pri volitvah pa bo naše ljudstvo temeljito obračunilo z demokratičnimi in samostojnimi nasprotniki slovenske pokrajinske samouprave.

Samostojni bodo plesali na kmetijskem prazniku na Bledu 8. septembra. Spored kmetijskega tabora na Bledu vsebuje tudi programsko točko, ki se glasi: „Po končani dirki začetek kmetijske veselice s prosto zabavo in krasno razsvetljenim plešiščem. (Za plešišče morajo plačati plesalci enkratno vstopnino v znesku 12 K, plesalke imajo vstop prost). Samostojni hodijo po istem kolobarju plesa kot njihovi liberalni bratje Sokoli. Da bo tem več ženske zabave, imajo „plesalke“ prost vstop. Kmet delaj in garaj kot črna živina celi teden, v nedeljo pa pleši s plesalkami, to je lepa in kmeta osrečujoča programna točka „kmetijske“ Samostojne. Pri nas na Slovenskem plešejo že po pogramu samo: liberalci in njihovi bratci samostojni.

„Kmetijski list“ se je povečal. Zdaaj ko so demokratje dosegli svobodni izvoz, mu bodo demokrati izvoznikarji segli pod pazduho in ga podpirali. Ko so pred dobrim pol letom še liberalci imeli vlado v rokah, so samostojniki s svojim „Ekonomom“ po vsej Sloveniji ponujali kmetom koruzo, ki jim jo je oskrbela demokratična vlada. Ko pa so liberalci morali izročiti vlado radikalcem in Slovenski kmetijski zvezi, so se viri samostojne koruze zaprli in mesto hvalisane koruze so zapeljani kmetje dobili plesnivo koruzo. Tudi svobodni izvoz, ki je na enkrat povečal Kmetijski list, bo zopet ponehal, in „Kmetijski list“ bo zopet podoben „Ekonomovi“ plesnivi koruzi.

Pelom samostojnih v Mozirju. Ze dalje časa so na skrivnem rovarili v Mozirju in okolici takomimeno-vani pristaši Samostojne kmetijske stranke, Kmetiska zveza jim je trn v peti. Ti liberalni samostojneži že vedo zakaj. Toda v nedeljo dne 15. avgusta so jo pa pošteno polomili. Bil je občni zbor Kmetijske podružnice, na katerimi so nastopili z lastnimi kandidati. Ljudje so jih spoznali in jim s svojim glasovanjem pokazali hrbet. Nobena politična fraza jim ni pomagala, čeprav so mislili napraviti iz občnega zbora politični shod. Tajnik Kmetiske zveze je vse samostojne povabil na političen shod, ki se je istočasno vršil pri Kolencu, kjer bi dobili besedo. Volitve so izpadle sijajno za Kmetisko zvezo in ljudstvo je s tem pokazalo, da ni prostora za liberalno Samostojno med nami. Prazne besede ne pomagajo nič, ampak le pravo ljudsko delo dvigne blagostanje.

Shod komunistov v St. Petru pod Sv. gorami. Celo k nam se je priptel zadnje nedelje neki človek, ki je sklical komunistično zborovanje v ono znano gostilno pri „Neži“. Zbralo se je res nekaj ljudi one sorte, ki je razširjevala boljše vizam po St. Petru in okolici koj po preobratu. Kot govornik teh boljše vizov raznih Stusejev itd. je nastopil nekdo, ki se ni predstavil s pravim imenom, ampak so rekli ljudje sami po shodu, da jih je utrjeval v komunizmu neki „pote-puh.“ Torej ta „pote-puh“ je klobasaril in zmerjal čez vse stranke, hvalil je edinole komuniste. Drznil se je nastopiti proti naši vladarski hiši in zahteval kot pote-puški komunist republiko. Kaj dela naša žandarmerija, da pusti, da se naše k posurovelosti nagibajoče ljudstvo še bolj podivja potom javnih hujskarij, ki so več kot protidržavne.

V pomirjenju! Ker je oblast odredila ljudsko štetje ter štetje konj, vozov, goveje živine itd. in ker so še razni hujskači vedno na delu, češ, vojska bo, se že pripravljamo na njo itd. je ljudstvo silno vznemirjeno. V pomirjenju bodi povedano, da o kaki novi vojski ni in tudi ne more biti niti govora in vse kar zlobni jeziki trobijo v svet, so prazne hujskarije brez vsake podlage. Torej mirno kri! Hujskače pa brez usmiljenja naznanite oblasti.

Železnica Maribor—Murska Sobota. Ker smo morali izprazniti Radgono in Spilje, je naša država izgubila železniško zvezo med Mariborom in Prekmurjem. Sicer je naši državi po sentžermenski mirovni pogodbi zajamčena pravica do neoviranega železniškega prometa po železnici Spilje—Gornja Radgona, toda kaj nam to pomaga, ker vodi ta železnica po nemškem ozemlju. To razmerje je nezdavno in v slučaju vojne z Avstrijo in Madžarsko bi bilo naše Prekmurje v veliki nevarnosti. Gospodarski in pa tudi vojaški razlogi nas silijo, da si čimprej zgradimo lastno železnico Maribor—Sv. Lenart—Murska Sobota ter tudi železnico Gornja Radgona—Sv. Lenart—Ptuj. Nič manjši, kakor so vojaški, so tudi gospodarski razlogi, ki nas silijo, da zgradimo označeni železnici. Naše Prekmurje in naše Slovenske gorice so bogati kraji. Izvažalo bi se pred vsem žito, vino, živina, sadje, perutnina itd. in ni nobenega dvoma, da z zgradbo teh železnic ne bo nobene izgube, nasprotno, država, naše Prekmurje in Slovenske gorice bi imele veliko koristi od teh železnic. — Predvsem je potrebno, da se za to podjetje vzbudi zanimanje. V ta namen je trška občina Sv. Lenart v Slov. gor. sklenila, da skliče na 9. septembra t. l., ob 11. uri predpolne zborovanje vseh onih krogov, ki se za to zanimajo, v dvorani gostilne pri Arnušu pri Sv. Lenartu.

Popis živine in vozov. Način, kakor hoče komanda dravske divizije v naših krajih izvršiti popis živine in vozov, je med našim kmetijskim ljudstvom vzbudil razburjenje in nevoljo. V imenu Kmetiske zveze je poslanec dr. Hohnjec poslal komandi dravske divizije protest, v katerem je obrazložil razloge, iz katerih je naše kmetijsko ljudstvo nezadovoljno z nameranim načinom popisovanja ter zahteva, naj se v vsakem okraju določi več krajev za popisovanje. Ob enem se je dr. Hohnjec obrnil na ljubljansko vlado, da podpira ta protest ter vpliva na vojaško oblast, da v tej zadevi uroštevja želje in zahteve kmetijskega ljudstva.

Zadružna šola. Zadružna zveza v Ljubljani namerava to jesen zopet pričeti s šestmesečno zadružno šolo, kot je to bilo že pred vojno, seveda, ako se ji posreči dobiti pravočasno dovolj za to primernih prostorov. Radi tega se naprošajo vse p. n. zadruge članice Zveze, da javijo do 5. sept. t. l.: a) koliko in katere osebe nameravajo poslati v zadružno šolo in b) koliko bi mogli prispevati k stroškom udeleženci, in koliko zadruge. Daljni podatki glede eventualnega pričetka šole in druge podrobnosti se bodo udeležencem pravočasno sporočili.

Novo maselbina kapucinov pri sv. Jožefu na Studencih v Mariboru. Spet smo dobili k sv. Jožefu na Studencih v Mariboru, duhovne gospode, ki bodo skrbeli za naše duše, nam opravljal službo božjo, vžigali luč vere, gojili pobožnost, vzgojevali mladino v cerkvi in šoli. To je tudi skrajna potreba v sedan-

jih časih in v teh krajih. In ti gospodje so oo. kapucini. Za sedaj jih imamo samo štiri. Med temi sta dva duhovnika, dva brata lajka. Pričakuje se jih še nekaj. Kedar jih bo več, bodo lahko v pomoč tudi drugim dušnim pastirjem v bližnji in daljni okolici. Splošno so kapucini beraški red, ker nimajo posestev večjega obsega. No, le-ti, ki so prišli na novo semkaj so pa še izredno revni. Manjka jim najpotrebnejših reči v sobah, kuhinji in tudi v cerkvi. Manjka jim posteljnega perila, posteljnih odev, rjuh, krožnikov itd. Hiša, v katero so se naselili, sicer last cerkve pri Sv. Magdaleni, je bila med vojsko zasedena od vojakov. Kamor pa je vojak prišel — se ve, da ne pusti ničesar celega. Zato je ogromno popravila treba pri tej hiši. Veliko uslugo bi kapucinom storile one blage duše, ki bi se jih spomnile bodisi z denarno podporo ali pa z pošiljanjem vsakdanjih potrebščin, kakor že zgorej rečeno. Kedor more v tem oziru kako dobro delo storiti oo. kapucinom naj pošlje na naslov: Kapucinski hospic pri sv. Jožefu na Studencih pri Mariboru.

Pri Sv. Jožefu nad Celjem letos ne bo duhovnih vaj za krščanske žene, ker je romarska hiša zasedena.

Romarjem od Sv. Antona v Slov. gor. Romarjem na Goro pri Sv. Petru niže Maribora se naznanja, da bo šla procesija od Sv. Antona v torek, dne 7. septembra, ob 7. uri zjutraj do Sv. Trojice, kjer je sv. maša ob 9. uri, potem gre procesija čez Sv. Lenart do „črnega gozda“, tam je malo počitka, nato pa gre procesija, kakor že po navadi, na Goro pri Sv. Petru. Vsi pobožni romarji, ki častite Mater božjo, ste prisrčno vabljeni, da se v obilnem številu udeležite!

Znana božja pot na Sv. gore na Spod. Stajerskem se začne že 5. septembra zvečer in trpi do 8. septembra. Med celo osmino je še na Sv. gori potem več sv. maš predpolne in se bo spovedovalo vsaki dan predpolne skozi celo osmino.

Spomenik v svetovni vojni padlim možem in mladeničem je postavila občina Dornova pri Ptuju. Spomenik stoji sredi vasi in se bodo vršile slovesnosti odkritja dne 29. avgusta ob 3. uri popoldne.

Umrla je dne 19. t. m. daleč naokoli znana „slepa Hana“, ki se je romarji iz Slovenskih goric gotovo spominjajo. Sedaj gleda nebeški sijaj ter moli in prosi za svoje dobrotnike. Na Gori spi pri Božji Materi, kateri na čast je tako rada prepevala. Naj počiva v Bogu!

Umrl je pri Sv. Florijanu pri Rogatou tamkajšnji splošno priljubljeni posestnik in gostilničar Anton Štefancioza. Blagemu pokojniku svetila večna luč!

Poročil se je v Ptuju gospod Alojz Ploj, trgovec v Fali z gđc. Marijo Arnuš iz Ptuja. Bilo srečno!

Naše vrste so sklenjene. Od Sv. Bolfenka v Slov. gor. se nam poroča: Na bodoče volive smo že dobro pripravljani in naše vrste so trdno sklenjene. Proti nam ruva tropersna deteljica v Crmljenški grabi. Program teh apostolov je: sovražstvo do vsega, kar diši po krščanstvu, vsled česar se ni čuditi, ako kaj radi prestopajo prag šest božje zapovedi in namesto ob nedeljah in praznikih v cerkev, raje puška na ramo in na kriva pota!

Nova lekarna v Mariboru. V Mariboru, Glavni trg št. 20, v Majerjevi hiši, je otvoril novo lekarno mag. pharm. g. Ivan Vidmar. Novo slovensko lekarno toplo priporočamo!

Sole in uradi, pozor! Papir kanelijski, fini in konceptni ter pisemski, peresa, svinčniki, nečrtani zvezki iz dobre papirja so na razpolago v vsaki množini in po najnižjih cenah v Cirilovi tiskarni v Mariboru. Črtani zvezki za srednje in ljudske šole se bodo dobili v kakih 14 dneh.

Gospodarstvo.

Anton Pova.

K živinorejski enketi.

I.

Dne 23. marca t. l. se je vršila pri poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani živinorejska enketa. — Zbranih je bilo nad 50 kmetijskih veščakov in kmetovalcev iz vseh delov Slovenije, Gorenji in Dolenci, Kranjci, Stajerci in Korošci ter zastopniki tudi iz Prekmurja. Obravnavale so se smernice za bodoči napredek naše živinoreje, posamezne točke je objasnili javnosti referent za živinorejo pri kmetijskem poverjeništvu, obravnavalo stvarno in s prepričanjem, da v preteklosti nismo imeli srečne roke pri pospeševanju te za slovenskega kmeta najvažnejše panoge. Podati hočem v seriji člankov nekatera na enketi spoznana mnenja raz stališča kritika: razbistriji je treba še nekatera manj srečne pojme.

Vodilna misel enquete je bila, da moramo izboljšati našo deželno živino na enak način, kakor so izboljševali svojo živino drugod, to je: odbirati doma najboljše, gospodarsko najlepše živali za pleme in ustvarjati iz njih rodovine. Križanje s tujimi pasmami, na kar smo pokladali pred vojno vso našo nado, se je zavrglo skoraj enoglasno kot brezuspešno tratenje narodnega premoženja edinole v korist tujcem. Prav umestno se je izrazil v tem oziru — pri debati o sposobnosti tujih pasem za naše razmere — kmet, svetnik Rohrman „hišo zidajmo od tal in ne od strehe dol“: Zlahna živina predstavlja krono ali streho na hiši kmetijske umnosti, streho pa postavim na vsako stavbo se le, čim je v temeljih že dograjena. Razveseljivo je dejstvo, da je ta misel pri nas tako